

1/2011
(114) rok XII
ISSN 1508-5082

PODKARPACKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

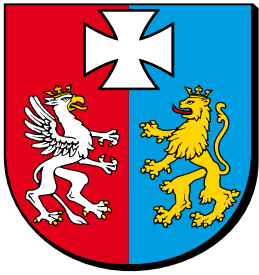
Karpacka Troją zdobyta!... Przez turystów

Teresa Kubas-Hul
– pierwsza przewodnicząca

Międzynarodowy Salon Lotniczy
Paris Air Show 2011

Sala imienia Marszałka Województwa
Podkarpackiego Leszka Deptuły

Rowerem po urzędzie

Szanowni Czytelnicy!

Podkarpacie jest regionem w procesie wielkiej cywilizacyjnej zmiany. Dostrzega to każdy, kto odwiedzi nasze województwo po kilku latach nieobecności. Nam samym czasem trudniej dostrzec postępy trwającej modernizacji, bo częściej dotyczą nas niedogodności, jakie są z nią związane. Bo trzeba godzić się na ograniczenia i kłopoty komunikacyjne, gdy powiatowe i gminne drogi rozjeżdżają tiry przewożące miliony ton materiałów na budowę autostrady i obwodnic kilku miast. Ale bez zgody na czasowe utrudnienia, bez wyrozumiałości dla czasowych utrudnień komunikacyjnych nie będziemy mogli zlikwidować najważniejszych barier blokujących rozwój regionu – słabą dostępność komunikacyjną Podkarpacia. Bez usunięcia tej bariery wszystkie nasze naturalne atuty: potencjał inwestycyjny, walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe pozostaną nieznanymi dla mieszkańców innych części Polski, Europy, świata. Dotychczasowy obraz województwa w świadomości mieszkańców innych regionów kojarzony jest głównie z Bieszczadami, urodą tego zakątka kraju, ale też z przysłowiową „bieszczadzką biedą”. Chcemy ten wizerunek zmienić, pokazując także inne oblicze Podkarpacia, jako miejsca rozwoju nowych technologii związanych z przemysłem lotniczym, innowacji w dziedzinie gospodarki i nauki, interesujących przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych. Sejmik województwa zatwierdził na początku roku nową strategię promocji regionu stawiającą na jego otwartość na wszelkie innowacje, ale też szanującą własne oryginalne tradycje i dziedzictwo. To połączenie bogatej tradycji polskich Kresów, ich niezwykłego klimatu i oryginalności z nowoczesnością i gotowością na włączenie się do cywilizacyjnej konkurencji jest wielkim potencjałem, który musi zostać wykorzystany dla stworzenia dobrych perspektyw na przyszłość wszystkim mieszkańcom. Potrzeba nam teraz większej wiary we własne możliwości, pozbycia się kompleksu zaścianka, jaki tu i ówdzie dochodzi do głosu w publicznych wypowiedziach i prywatnych rozmowach. Potrzeba więcej dumy z dotychczasowych osiągnięć i odwagi w tworzeniu planów na przyszłość.

W tym numerze Podkarpackiego *Przeglądu Samorządowego* znajdą Państwo w lapidarnym skrócie przegląd najważniejszych wydarzeń, które ilustrują wysiłki samorządu województwa, aby wykorzystać ten historyczny moment, jaki otwiera się właśnie przed regionem do zbudowania trwałych, solidnych fundamentów jego przyszłości. Przyszłości, w której budowaniu, na własną miarę, każdy może mieć swój udział.

Marszałek Województwa Podkarpackiego

dr Mirosław Karapyta

Teresa Kubas-Hul

– pierwsza przewodnicząca

Wywiad z Tersą Kubas-Hul, pierwszą kobietą, która została przewodniczącą Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Monika Konopka: Jest Pani pierwszą kobietą, która została Przewodniczącą Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Jedną z dwóch w kraju! Jak został odebrany Pani wybór, czy dotarły do Pani jakieś komentarze na ten temat?

Teresa Kubas-Hul: Słyszałam tylko pozytywne i pochlebne opinie. Takie, że jeżeli kobiety podejmują się jakichś działań, to starają się wkładać w to całe serce. I robią wszystko z niezwykłą starannością, wręcz perfekcją. A jak spotkałam się w gronie członków Związku Województw RP, to wyrażono wielką radość, że dwie kobiety w Polsce są przewodniczącymi sejmików. To dowód na to, że kobiety zaczynają odgrywać coraz większą rolę w życiu społecznym i politycznym.

– Co kobieta wnosi do polityki?

– Kobiety potrafią przede wszystkim łągodzić obyczaje, nawet w bardzo trudnych chwilach, kiedy emocje biorą górę, to potrafią stonować tę gorącą atmosferę na sali. I to jest nasza najlepsza cecha.

– Jest Pani przewodniczącą od ośmiu miesięcy. Za Panią już dziesięć sesji, w tym jedna nadzwyczajna. Co dało Pani najwięcej satysfakcji, a które momenty były najtrudniejsze?

– Zacznę od tego, co było dla mnie najprzyjemniejsze i sprawiło mi wiele radości. To zorganizowane pod moim patronatem wspólne juwenalia studentów ze wszystkich podkarpackich uczelni. Kiedy po ich zakończeniu studenci przyszedli mi podziękować, było to bardzo miłe. Tym bardziej, że na początku słyszałam głosy krytyczne, że to nie może się udać. A ja od początku byłam przekonana, że to jest dobry pomysł! I to udowodniłam. Sympatyczny był także sam moment wyboru na przewodniczącą.

– Ale były też trudne chwile...

– Tak, najtrudniejsza była ostatnia nadzwyczajna sesja sejmiku, na której radni głosowali wniosek złożony przez klub Prawa i Sprawiedliwości o odwołanie mnie z funkcji przewodniczącej. Było bardzo wiele emocji, padły gorzkie słowa pod moim adresem, uważam, że niesłuszne. Ale ja staram

się przejść nad tym do porządku dziennego, bo jednak jestem przewodniczącą całego sejmiku i zawsze będę się starała łączyć radnych, po to, aby można było razem dobrze pracować.

– Wspólna praca jest możliwa?

– Tak, to było widać wiele razy w ciągu tych minionych dziesięciu sesji. Było sporo kwestii, co do których radni opozycji głosowali tak samo, jak koalicjanci. Natomiast ubolewam nad tym, że kiedy prowadzone są w trakcie posiedzeń sejmiku debaty, to niestety te dyskusje nie są merytoryczne. I to mnie martwi. Ale mam nadzieję, że to minie, kiedy zakończy się kampania przed wyborami i dyskusje będą bardziej merytoryczne, bo czeka nas ważne zadanie: opracowanie nowej strategii rozwoju województwa podkarpackiego na kolejne lata. I tutaj liczę, że radni podejmą rzeczową, merytoryczną dyskusję, bo będzie potrzebna.

– A jak wygląda praca w koalicji? PSL, PO i SLD to trzy silne ugrupowania?

– Nasza współpraca w ramach trzech klubów układa się bardzo dobrze. Oczywiście często mamy różne zdania na dany temat, ale potrafimy ze sobą rozmawiać i opracowywać wspólne stanowisko. I to jest ważne, bo to są trzy różne ugrupowania, różniące się programem i gdyby nie było tej chęci współpracy, trudno byłoby kierować województwem.

– Lubi Pani swoją funkcję i związane z nią wyzwania, ale nie jest Pani zaborcza. Już szuka godnego następcy wśród studentów?

– [śmiech] Tak, to poniekąd prawda. Chcę zaangażować studentów w pracę na rzecz województwa, dlatego wpadłam na pomysł, żeby powstał u nas Podkarpacki Sejmik Studencki. Doświadczenia zdobyte w sejmiku studenckim mogą się okazać trampoliną do kariery politycznej. Bardzo bym chciała, żeby któryś z radnych studentów został w przyszłości przewodniczącym Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

foto: Monika Konopka

Międzynarodowy Salon Lotniczy Paris Air Show 2011

Marszałek Województwa Podkarpackiego Mirosław Karapyta wraz z delegacją Urzędu Marszałkowskiego odwiedził 49. Międzynarodowy Salon Lotniczy Paris Air Show, organizowany w dniach 20–26 czerwca br. na podparyskim lotnisku Le Bourget.

Kilkanaście przedsiębiorstw branży lotniczej z terenu Podkarpacia, zrzeszonych w Stowarzyszeniu Dolina Lotnicza, zaprezentowało się na wspólnym stoisku targowym, zorganizowanym przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych. Tuż obok znalazła się interesująca ekspozycja targowa Urzędu Miasta Rzeszowa. Uroczystej inauguracji rzeszowskiego stoiska i powitania gości dokonali: marszałek Mirosław Karapyta razem z zastępcą prezydenta Rzeszowa Markiem Ustrobińskim oraz prezesem Stowarzyszenia Dolina Lotnicza Markiem Darekim.

Przemysł lotniczy jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój Podkarpackia. A zgodnie z niedawno przyjętą *Strategią kreacji i promocji marki województwa podkarpackiego* lotnictwo jest unikalnym elementem na skalę Polski, na którym region powinien budować swoje kompetencje. Pojawiły się w związku z tym plany realizacji promocji województwa na szerszą skalę, z wykorzystaniem możliwości finansowych, jakie daje program promocji gospodarczej Polski Wschodniej, podczas przyszłorocznych targów lotniczych ILA Berlin.

Marszałek Mirosław Karapyta wraz z delegacją Urzędu Marszałkowskiego odwiedził 49. Międzynarodowy Salon Lotniczy Paris Air Show.

Źródło: wikipedia

Podczas pobytu w Paryżu marszałek Karapyta zwiedził salon lotniczy, odbył także wiele interesujących spotkań biznesowych, podczas których dyskutował m.in. na temat wspierania inwestycji zagranicznych poprzez środki publiczne. Istotne spotkanie z przedstawicielami światowych koncernów lotniczych miało miejsce w ambasadzie Kanady. Wzięli w nim udział również przedstawiciele podkarpackich firm przemysłu lotniczego, którzy mieli okazję wymienić doświadczenia i poglądy ze swymi kanadyjskimi kolegami. Delegacja województwa podkarpackiego wzięła również udział w zorganizowanym przez Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Paryżu spotkaniu branżowym, któremu przyświecał cel pogłębiania międzynarodowych, w tym polsko-francuskich kontaktów w obszarze przemysłu lotniczego.

fot. Wojciech Trzaska (2)

Nowoczesne technologie na wyciągnięcie ręki

II Forum Innowacji w Rzeszowie

Już po raz drugi Rzeszów gościł uczestników prestiżowej międzynarodowej konferencji, będącej przedsięwzięciem towarzyszącym krynickiemu Forum Ekonomicznemu. II Forum Innowacji, bo o nim mowa, odbyło się w dniach 24–25 maja br. w Filharmonii Podkarpackiej im. A. Malawskiego w Rzeszowie i przyciągnęło na Podkarpacie czołowych polskich polityków, a także przedsiębiorców i naukowców z całego świata. Organizatorzy forum – Instytut Studiów Wschodnich z Warszawy, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Urząd Miasta Rzeszowa, a także rzeszowska firma BD Center – zapewnili uczest-

nikom szeroką gamę interesujących tematów do dyskusji, a mieszkańcom Rzeszowa i Podkarpacia – atrakcję w postaci Miasteczka Innowacji. Na placu przed budynkiem filharmonii powstał ogromny namiot, w którym wiodące firmy branży IT – Telekomunikacja Polska SA i Orange Labs, Alcatel–Lucent, chiński Huawei, Nokia Siemens Network i CISCO – prezentowały swoje najnowsze osiągnięcia technologiczne. Można było zobaczyć, jak funkcjonuje telefon dla niewidomych, wyposażony w specjalne aplikacje m.in. głosowe odczytywanie sms-ów albo licznik poboru energii, pozwalający zaplanować prace domowe na godziny, kiedy prąd jest najtańszy. W Miasteczku Innowacji można też było odbyć

fot. Monika Konopka

Międzynarodowy Salon Lotniczy Paris Air Show 2011 cd.

osiągnięcia w dziedzinie lotnictwa, wśród nich m.in.: samolot PZL P.6, na którym pilot Bolesław Orliński zaprezentował wysoko oceniony pokaz pilotażu oraz bombowiec PZL 37 Łoś, który zdobył na wystawie złoty medal. W roku 1953 na miejsce organizacji imprezy wybrano lotnisko Le Bourget, które do tego czasu było głównym portem lotniczym Paryża. Swoje premiery w latach siedemdziesiątych miały na wystawie m.in. samoloty Concorde, Boeing 747 oraz Airbus A300. W 1975 roku przeniesiono do budynków lotniska Le Bourget najstarsze na świecie (założone w 1919 roku) Muzeum Lotnictwa i Astronautyki, co niezwykle podniosło atrakcyjność wystaw lotniczych. Muzeum dysponuje obecnie zbiorem ponad 20 tysięcy niezwykle interesujących eksponatów związanych z przemysłem lotniczym i kosmonautyką.

Obecnie Salon Lotniczy Paris Air Show jest jednym z najważniejszych spotkań przedstawicieli przemysłu lotniczego i kosmonautyki z całego świata. Podczas każdej edycji prezentuje się średnio dwa tysiące wy-

stawców, a wystawę odwiedza prawie 200 tysięcy zwiedzających – przedsiębiorców poszukujących ciekawych kontaktów, a także ludzi zainteresowanych „nowinkami” lotniczymi. Dodatkowym bodźcem do odwiedzenia targów są pokazy lotnicze, a także prawie 150 samolotów z całego świata, udostępnionych do zwiedzania.

Jak podaje *Rzeczpospolita*, podczas tegorocznego salonu lotniczego kontrakty o największej wartości, opiewającej na ponad 72 mld dolarów, zawarł Airbus, zdobywając zamówienia na 730 samolotów. Ogromnym zainteresowaniem cieszył się najnowszy produkt Airbusa – A320neo z nowymi, ekonomicznymi silnikami. Amerykański koncern Boeing zaprezentował swój najnowszy samolot – B787 Dreamliner oraz nową wersję B747–8. Znalazł też nabywców na 142 samoloty o łącznej wartości 22 mld dolarów. Dużym zainteresowaniem cieszyły się też samoloty o zasięgu regionalnym, mogące pomieścić 70–120 pasażerów. Kontrakty na realizację tego typu samolotów podpisały m.in. EADS-Alenia i Embraer.

Międzynarodowy Salon Lotniczy Paris Air Show to impreza z długoletnim stażem. Jej sromną namiastką była ekspozycja samolotów podczas salonu samochodowego w Paryżu w 1908 roku, a pierwszy air show został zorganizowany rok później, w budynku Grand Palais. Od roku 1924 salon lotniczy jest organizowany co dwa lata. W tym też roku po raz pierwszy zaprezentowali swoje samoloty producenci spoza Francji. W latach trzydziestych przedstawione zostały polskie

foto: Krzysztof Koch

podróż po rzeszowskich ulicach zasilanym energią elektryczną nowoczesnym autobusem miejskim o nazwie Urbantrain. Ten 18-metrowy autobus, dzięki swej konstrukcji, ma możliwość sprawnego manewrowania w najciaśniejszych uliczkach, a produkowany jest przez podrzeszowską firmę Transsystem, przy udziale szwajcarskiego partnera – Swiss Road Trains.

Funkcję przewodniczącego Rady Programowej Forum Innowacji objął Jan Bury, wiceminister skarbu państwa, poseł do Sejmu RP, reprezentujący Podkarpackie. Oficjalnego otwarcia forum wraz z Janem Burym dokonali Waldemar Pawlak – wicepremier i minister gospodarki, Mirosław Karapyta – marszałek Województwa Podkarpackiego, Tadeusz Ferenc – prezydent Rzeszowa oraz Zygmunt Berdychowski – przewodniczący Rady Programowej Forum Ekonomicznego. Otwierając forum, marszałek Karapyta nadmienił, że Podkarpacie to region, który ma olbrzymie możliwości. Mamy tu ogromne tradycje innowacyjne, a udział przedsiębiorstw, które wdrażają innowacje przy ogólnej liczbie przedsiębiorstw jest najwyższy w kraju – mówił marszałek – A o tym ciągle jeszcze nie jest głośno, bo niejednokrotnie to są małe firmy, małe przedsiębiorstwa, które poszukują czegoś, może tu właśnie znajdują odniesienie, jak zaistnieć na forum Polski i Europy.

W tegorocznym Forum Innowacji uczestniczyło ponad dwustu przedstawicieli świata biznesu, nauki i polityki, którzy dyskutowali nad możliwościami zwiększenia innowacyjności polskiej gospodarki i wykorzystania polskich technologii przez największe firmy światowe. Tematami wiodącymi forum były: źródła energii odnawialnej, motoryzacja, samoloty nowej generacji,

komunikacja szerokopasmowa, a także nanotechnologia, genetyka i robotyka. W dyskusjach panelowych wzięli udział eksperci z całego świata, naukowcy i samorządowcy. Prof. Sun Fengchun z Chin – dyrektor Krajowego Laboratorium Inżynierii Pojazdów Elektrycznych – był gościem honorowym Forum.

Przed rozpoczęciem drugiego dnia obrad marszałek Mirosław Karapyta, prezydent Rzeszowa Tadeusz Ferenc oraz wiceprezes Stowarzyszenia Dolina Lotnicza Ryszard Łęgiewicz uroczystie podpisali porozumienie o współpracy. Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Dolina Lotnicza skupia obecnie ponad 80 firm branży lotniczej z terenu południowo-wschodniej Polski, tworząc jeden z najnowocześniejszych i najlepiej funkcyj-

nujących klastrów przemysłowych w Europie. Przedsiębiorstwa zrzeszone w Stowarzyszeniu dostarczają 90 procent produkcji w polskim przemyśle lotniczym, zatrudniając łącznie ponad 22 tysiące osób. Porozumienie zawarte pomiędzy Doliną Lotniczą i Województwem Podkarpackim jest formalną deklaracją współpracy w celu promowania naszego regionu, jako centrum nowoczesnego przemysłu lotniczego.

Podczas Forum miało miejsce uroczyste wręczenie nagród Business Innovation Award, laureatami których zostały firmy: Asseco Poland SA (za realizację programu rozwijającego sektor małych i średnich przedsiębiorstw) oraz Software Mind SA (za realizację innowacyjnych projektów informatycznych na rynku międzynarodowym).

foto: Monika Konopka

Sejmik w Internecie

Od lutego obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego oraz inne ważne wydarzenia, które odbywają się w sali audytorijnej urzędu marszałkowskiego można oglądać przez Internet. Bezpośrednią transmisję obrad umożliwia zintegrowany system sterowania kamerami umieszczonymi w sali obrad.

Pierwsza bezpośrednia transmisja obrad Sejmiku odbyła się 28 lutego 2011 r. Już sam zamiar uruchomienia internetowego przekazu obrad podkarpackiego parlamentu zbudził duże zainteresowanie mediów. W porze obrad ilość wejść na stronę internetową urzędu marszałkowskiego przekroczyła o 100% dotychczas odnotowane szczyty oglądalności. Ze względu o ograniczoną przepustowość łączy internetowych równocześnie transmisję mogło oglądać ok. 200 internautów. Zainstalowanie pod koniec tego roku nowych serwerów w urzędzie pozwoli na zdecydowane zwiększenie możliwości dostępu do tej nowej usługi.

Bezpośrednia transmisja internetowa to realizacja uprawnień obywateli dostępu do informacji publicznej, w tym prawa uczestnictwa w obradach kolegialnych organów władzy publicznej. Sala obrad sejmiku może pomieścić 175 osób, ale rzadko bywa wypełniona po brzegi, zwłaszcza, że obrady toczą się często do godzin wieczornych. Transmisja obrad przez Internet umożliwia uczestnictwo w debacie bez konieczności odwiedzania Rzeszowa. Wszystkie transmisje są dostępne także w archiwum nagrań, więc można do nich sięgać wielokrotnie. To szczególnie cenny element całego przedsięwzięcia, bo stanowi żywą kronikę tej kadencji sejmiku i ułatwia korzystanie z zasobów archiwalnych dziennikarzom zajmującym się problematyką samorządową, ale także zwykłym obywatelom. System kamer rejestrujących obrady sejmiku jest połączony z systemem głosowania i pozwala bez udziału operatora podążać za wydarzeniami na sali. Kame-

ra automatycznie pokazuje zbliżenie osoby, która aktualnie przemawia podczas obrad, jeśli tylko prowadzący obrady udzieli głosu radnemu. Planowane jest zainstalowanie dodatkowych kamer, które będą pokazywać na ekranach także wyniki głosowania nad uchwałami oraz prezentacje ilustrujące wystąpienia na sesji.

Poza sesjami sejmiku transmitowane były także inne wydarzenia, które miały miejsce w urzędzie marszałkowskim: np. konferencja „Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej”, uroczystość nadania sali posiedzeń Zarządu Województwa imienia Leszka Deptuły - marszałka II kadencji, sesja Sejmiku Studenckiego Województwa Podkarpackiego.

Strona z dostępem do transmisji i archiwum znajduje się pod adresem www.podkarpackie.pl na stronie głównej oraz w zakładce Biuro prasowe.

Wiesław Bek

Unia I klasa, czyli urodziny na rzeszowskim rynku

Thumy mieszkańców Rzeszowa i przyjezdnych z różnych stron województwa zgromadziła na rzeszowskim rynku impreza „Unia I klasa” promująca Regionalny Program Operacyjny. Specjalnymi gośćmi pikniku były dzieci urodzone 1 maja 2004 roku. Piknik był okazją do oceny siedmioletniej obecności naszego kraju w Unii Europejskiej.

Każda rocznica oficjalnego wstąpienia Polski do UE, to dla kilkadziesiątorga dzieci z różnych miejscowości naszego regionu powód do świętowania kolejnej rocznicy urodzin. Po raz pierwszy z tymi dziećmi, ich rodzinstwem i rodzicami spotkaliśmy się 2 lata temu w Przemyślu. W tym przygranicznym mieście zastanowiono się, czy Podkarpacie to „przedmurze” UE, które ma chronić strefę dostatku i rozwoju przed ekspansją emigracji z biedniejszych części kontynentu, czy „Brama Europy” otwarta na europejskie aspiracje Ukraińców i innych narodów Europy Wschodniej. W żywotnym interesie Polski,

a szczególnie takiego regionu jak Podkarpacie, jest, aby wschodnia granica strefy Schengen nie stała się kolejną „żelazną kurtyną”, dzielącą obszar demokracji i gospodarki rynkowej od strefy niejasnych reguł ekonomicznych, deficytu demokratycznych procedur i instytucji. Siódma rocznica akcesji to dobra okazja, aby podsumować, co już zrobiliśmy i co zamierzamy jeszcze zrobić w regionie z pomocą unijnych programów np. w dziedzinie edukacji, kultury, rynku pracy. Dla młodego człowieka, który w tym roku rozpoczyna naukę szkolną, są to jeszcze pytania i problemy dość abstrakcyjne, ale to właśnie ci tegoroczni pierwszoklasiści będą wkrótce korzystać ze modernizowanych obiektów szkolnych, nowych pracowni, boisk i hal sportowych, a za kilkanaście lat będą wybierać studia na podkarpackich uczelniach, które już dziś rozbudowują swoją ofertę o nowe kierunki i specjalności dostosowane do wymagań, jakie niesie przyszłość.

Na nową drogę w dorosłe życie mali solenizanci wyposażeni zostali w zestawy edukacyjne „Mały odkrywca” ufundowane przez marszałka, które wręczyła jubilatowi wicemarszałek Anna Kowalska. Zestawy poprzez zabawę mają zainteresować siedmiolatków nauką i samodzielnym poszukiwaniem odpowiedzi na pytania, jakie rodzi dziecięca ciekawość i ciekawość świata. Interesujące eksperymenty naukowe można było też zobaczyć na pokazach zaprezentowanych przez zespół Radiolatorium i Politechniki Dziecięcej. Nowoczesny sprzęt, którego zakup został dofinansowany ze środków unijnych, zaprezentowali policjanci i strażacy.

Podczas pikniku rzeszowianie mogli się przekonać, że fundusze unijne to nie tylko biurokratyczne procedury i specjalistyczny żargon, ale realne zmiany na lepsze, które przekładają się na życie zwykłych ludzi.

Wiesław Bek

Dziennikarze na szlakach unijnych projektów

Osoby kreatywne, mające niekonwencjonalne pomysły, chcące realizować innowacyjne projekty, zaangażowane i oddane pracy znajdziemy w województwie podkarpackim bez problemu. Problemem w naszym regionie od zawsze były pieniądze na realizację takich przedsięwzięć. A raczej ich brak.

Z pomocą przyszła nam Unia Europejska. Ona dała nam wsparcie w postaci dofinansowania w ramach różnego rodzaju programów. A wraz z pieniędzmi dała coś jeszcze – odwagę realizacji marzeń, nowatorskich projektów. Przemierzając Podkarpacie, docierając do różnego rodzaju inwestycji realizowanych właśnie z pomocą UE, często słyszy się od tych ludzi: „Gdyby nie dotacja unijna, nie podjąłbym się realizacji tego pomysłu”. Tak mówią prywatni przedsiębiorcy, tak mówią wójtowie gmin, szefowie podkarpackich szpitali, czy służb mundurowych, a nawet proboszczowie parafii. Siłą napędową rozwoju naszego regionu, a przy okazji pasji jego mieszkańców jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego. To w jego ramach są dotowane znaczące, a niejednokrotnie oryginalne inwestycje w województwie. Taka, jak w Łukowem w Bieszczadach. Tu Zdzisław Szymulański wybudował prawdziwy Chutor Kozacki. Jego hobby od lat są konie. Kojarzą mu się one z wolnością, swobodą, przygodami, wędrówkami i z... Kozakami. Dzięki funduszom europejskim udało mu się połączyć te dwie fascynacje. Jednak, jak podkreśla, dopiero wsparcie unijne ostatecznie przesądziło o budowie obiektu „rodem z kart powieści historycznej”. Bez niego, prawdopodobnie poprzestałby na przyległym do chutoru Ośrodka Jeździeckim „Dolina Koni”. Teraz turyści będą mogli odpocząć w trójgwiazdkowym hotelu z „kozacką duszą”, jak też zasmakować kozackiego życia, poprzez udział w „kozackich imprezach” bogatych, w kozackie konkurencje, jakie będą tutaj rozgrywane. A po solidnym wysiłku będą mogli zregenerować swój organizm w hotelowym centrum Wellness & SPA.

Po pieniądze z kasy unijnej na budowę obiektu z ośrodkiem odnowy biologicznej sięgnęli też właściciele pensjonatu „Karino” w Berezce i hotelu Wellness & SPA w Nowej Wsi pod Rzeszowem. Wspólną cechą obydwu projektów jest dbałość o oszczędność energii w trakcie eksploatacji.

Unia umożliwia zastosowanie innowacyjnych technologii wielu prywatnym przedsiębiorcom. Rodzinna firma Efekt Plus z Rzeszowa, dzięki dofinansowaniu w ramach RPO, zakupiła najnowocześniejszą w Europie linię technologiczną do produkcji folii stretch, a firma BUMERA Sp. z o.o. z Rogoźnicy – linię do produkcji mebli hotelowych. Po produkty jednej i drugiej firmy sięga coraz więcej, także zagranicznych, klientów.

Fundusze unijne odgrywają ogromną rolę w renowacji obiektów zabytkowych, w tym sakralnych. Umożliwiły przywrócenie dawnego blasku Jezuitckiej Perle Podkarpacia, tzw. „małej Częstochowie”, czyli Bazylice Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Starej Wsi koło Brzozowa. Na odnowienie elewacji świątynia czekała kilkadziesiąt lat, bo oo. Jezuitów nie było na to stać. „Prace zostały wykonane niemal w ostatniej chwili” – podkreśla o. Jan Gruszka SJ – proboszcz parafii i kustosz sanktuarium. Teraz odnowione wieże i ściany zabytkowego kościoła już z daleka zachęcają przyjezdnych, by odwiedzili to miejsce i na nowo je odkryli. Niewielu bowiem wie, jak cenne pamiątki związane z wybitnymi postaciami Kościoła, przywiezione z misji z całego świata kryją przyklasztorny skarbiec i muzeum. „Drugie życie” Regionalny Program Operacyjny dał niszczonej przez lata cerkwi w Narolu: dziś mieści się tu centrum koncertowo-wystawiennicze tej części Roztocza.

Zastrzyk unijnej gotówki dobrze też służy zdrowiu: dotacje unijne przyczyniają się do poprawy warunków leczenia na Podkarpaciu. Pieniądze z RPO otrzymał m.in. Szpital Specjalistyczny w Brzozowie na rozbudowę bloku operacyjnego i termomodernizację placówki.

Prysłowie mówi: „Cudze chwalicie, swego nie znacie”. Lecz, aby chwalić swoje, trzeba je umiejętnie wyeksponować. Jak to uczynić, nie mając infrastruktury? Ten problem dobrze zna Muzeum Historyczne w Sanoku. Przez lata borykało się z brakiem miejsca ekspozycyjnego na dzieła Zdzisława Beksińskiego (ok. 5 tys. eksponatów), które ten wybitny sanoczanin zapisał placówce w testamencie. Z pomocą UE udało się odbudować południowe skrzydło Zamku, zburzone w czasie zaborów przez Austriaków. Powstaje tu Galeria Beksińskiego. To właśnie ten artysta jest magnesem przyciągającym turystów do Sanoka. Wszyscy odwiedzający sanocki zamek, jak i wiele innych miejsc na Podkarpaciu, powstałych bądź odrestaurowanych dzięki środkom unijnym, przekonują się o ogromnej roli funduszy europejskich w rozwoju województwa, wzbogacaniu jego infrastruktury. Dziennikarze mogą bezpośrednio „dotknąć” tych inwestycji, uczestnicząc w wyjazdach studyjnych organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego. I dają świadectwo, jak piękny i niepowtarzalny jest ten region...

Sala Zarządu Województwa Podkarpackiego otrzymała imię Marszałka Województwa Podkarpackiego Leszka Deptuły

7 kwietnia 2011 roku w Rzeszowie odbyły się uroczystości upamiętniające śp. Leszka Deptułę Marszałka Województwa Podkarpackiego, który 10 kwietnia 2010 roku zginął w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem.

W bazylice Ojców Bernardynów w Rzeszowie ksiądz biskup Kazimierz Górny odprawił mszę świętą w intencji śp. Leszka Deptuły i ofiar katastrofy smoleńskiej. W siedzibie urzędu marszałkowskiego Marszałek Województwa Podkarpackiego Mirosław Karapyta, małżonka śp. marszałka Deptuły Joanna Deptuła oraz przewodniczący klubu radnych PSL Mariusz Kawa odsłoniли pamiątkową tablicę, poświęconą marszałkowi Leszkowi Deptule. Tablica, umieszczona obok sali posiedzeń Zarządu Województwa Podkarpackiego, upamiętnia postać Marszałka Województwa II kadencji. Decyzją zarządu województwa został on patronem sali, w której zapadają kluczowe dla rozwoju regionu decyzje. Tuż po odsłonięciu tablicę poświęcił ksiądz biskup Kazimierz Górny.

Marszałek Mirosław Karapyta, wspominając osiągnięcia swojego poprzednika, podkreślał, że to właśnie marszałek Deptuła rozpoczął budowę nowej siedziby urzędu marszałkowskiego w Rzeszowie. To za kadencji marszałka Deptuły zdecydowano o budowie nowoczesnego gmachu Muzeum

Narodowego Ziemi Przemyskiej, stworzono rzeszowską kardiologię, rozpoczęto realizację wartego ponad 800 milionów złotych programu ZPORR. Postać marszałka Deptuły przywołał także kilkunastominutowy film wspomnieniowy, zrealizowany na podstawie materiałów archiwalnych. Joanna Deptuła nie kryła wzruszenia mówiąc: „Jestem szczęśliwa i wzruszona, bo inicjatywa, by jedna z sal tego urzędu miała Leszka za patrona, jest dowodem nie tylko tego, jak wiele zrobił dla regionu, ale też tego, że państwo doceniłście to, co zrobił i to, jakim był człowiekiem”.

W czasie uroczystości nie zapomniano także o innych ofiarach katastrofy smoleńskiej związanych z Podkarpaciem. Śp. senatora Stanisława Zajęca wspominał jego przyjaciel senator Zdzisław Pupa. Poseł Stanisław Ożóg przypomniał z kolei postać posła na Sejm RP Grażyny Gęsickiej.

Na zakończenie uroczystości marszałek Mirosław Karapyta wręczył Joannie Deptule Złotą Odznakę Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządów Terytorialnych, przyznaną marszałkowi Deptule pośmiertnie, w czerwcu 2011 roku.

Leszek Deptuła – Marszałek Województwa Podkarpackiego II kadencji. Urodził się w 1953 roku w Żaganii. Ukończył wydział medycyny weterynaryjnej Akademii Rolniczej w Lublinie. Przez prawie ćwierć wieku pracował jako lekarz weterynarii w podmiejskich Wadowicach Dolnych. Karierę w samorządzie rozpoczął jako radny gminy Wadowice Górne. W 2002 roku został wybrany Marszałkiem Województwa Podkarpackiego. W kolejnej III kadencji zasiadał w sejmiku województwa. W 2007 roku uzyskał mandat poselski z listy Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Najważniejsze decyzje podjęte przez zarząd województwa pod jego kierownictwem to: budowa nowej siedziby Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, utworzenie ośrodka kardiologii w Rzeszowie, ściągnięcie na Podkarpacie przewoźników lotniczych i zwiększenie liczby połączeń z lotniska w Jasionce, budowa siedziby Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemysłu, otwarcie biura regionalnego w Brukseli. W czasie kadencji marszałka Deptuły województwo realizowało Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, w ramach którego Podkarpacie wykorzystało aż 840 mln złotych. Za pieniądze te zmodernizowano setki kilometrów dróg, wybudowano sieci kanalizacji i wodociągów w regionie. Dzięki unijnym funduszom powstało kilkaset mikroprzedsiębiorstw, a już istniejące otrzymały wsparcie.

Leszek Deptuła zginął w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem, 10 kwietnia 2010 roku.

sza. Według profesora Kuleszy to, co stało się ponad 20 lat temu było bardzo dobrym rozwiązaniem dla sprawnego funkcjonowania administracji w Polsce. *Dzisiaj możemy zobaczyć, że rozwój naszego kraju opiera się na samorządzie. Samorząd inwestuje dwa, trzy razy więcej niż rząd i jest przy tym bardziej gospodarny* – mówił profesor Kulesza.

Nagrody i wyróżnienia

Świętowanie umiliło rozstrzygnięcie XI edycji Podkarpackiej Nagrody Samorządowej. Laureatami zostali: **Robert Choma** – prezydent Przemyśla, **Robert Godek** – starosta strzyżowski, **Henryk Ignacy Sułuja** – burmistrz Ustrzyk Dolnych i **Zbigniew Sawiński** – wójt gminy Solina.

Złotą Honorową Odznaką Podkarpackiego Stowarzyszenia Samorządu Terytorialnego został odznaczony profesor **Michał**

Monika Konopka

Samorządowcy świętowali

Powiewające na wietrze flagi, kolorowe transparenty i ludowa muzyka. Tak 28 maja obchodzono w Rzeszowie Dzień Samorządu Terytorialnego. Do stolicy Podkarpacia przyjechali przedstawiciele miast, gmin i powiatów z całego regionu.

Święto z twórcą reformy samorządowej

Praca w samorządzie powinna być traktowana jak służba drugiemu człowiekowi. Z takim apelem zwrócił się do samorządowców w czasie nabożeństwa w rzeszowskiej Farze, ksiądz infułat Stanisław Mac.

Na uroczystej konferencji marszałek Mirosław Karapyta podkreślał, że przez ostatnie 20 lat polskie samorzady zdążyły okrzepnąć i nabrać wprawy, zwłaszcza w pozyskiwaniu unijnych pieniędzy. Marszałek dodał, że nowe wyzwania, którym muszą sprostać samorządowcy, działają na nich mobilizująco.

Do Rzeszowa przyjechał twórca reformy samorządowej, profesor Michał Kule-

Kulesza, a także założyciel PSST **Bogdan Rzońca** – obecnie radny sejmiku wojewódzkiego oraz **Jerzy Stepien**. Srebrną odznaką otrzymał były wójt gminy Chłopice **Stanisław Konieczny**.

Dzień Samorządu Terytorialnego został ustanowiony w 2000 roku uchwałą Sejmu, jako upamiętnienie pierwszych wyborów samorządowych.

Podkarpackie obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych

W dniu 4 kwietnia br. w Rzeszowie odbyły się uroczyste obchody 60. rocznicy komunistycznego mordu sądowego, dokonanego 1 marca 1951 roku w więzieniu mokotowskim w Warszawie na przywódcach IV Zarządu Głównego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. Na cmentarzu komunalnym Wilkowyja, przed symbolicznym grobem przywódców Wolność

i Niezawisłość, wieńce kwiatów złożyli: przewodnicząca Sejmiku Województwa Podkarpackiego Teresa Kubas – Hul wraz z senatorem RP Stanisławem Iwanem, w imieniu marszałka województwa podkarpackiego - dyrektor Gabinetu Marszałka Kazimierz Rokita, a także przedstawiciele środowisk kombatanckich. Wieniec kwiatów złożono również przed tablicą upamiętniającą pomordowanych dowódców i żołnierzy AK i WiN, umieszczoną na murach Bazyliki Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny oo. Bernardynów w Rzeszowie.

Oficjalna część uroczystości odbyła się w Teatrze im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie. Podczas uroczystości dwudziestu trzem przedstawicielom środowisk kombatanckich wręczono akty nominowania na członków Podkarpackiej Rady do spraw Kombatanatów i Osób Represjonowanych, która jest organem doradczym – konsultacyjnym marszałka województwa podkarpackiego. Uroczystość zakończyła część artystyczna w wykonaniu młodzieży I Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Stanisława Konarskiego w Rzeszowie wraz z młodzieżą Zespołu Szkół Muzycznych Nr 2 im. Wojciecha Kilara w Rzeszowie. Uczestnicy uroczystości mogli również obejrzeć w Teatrze wystawę pt. Żołnierze Wyklęci.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na mocy uchwały podjętej 8 lutego 2011 roku, ustanowił dzień 1 marca Narodowym Dniem Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. Ogromne zasługi dla ustanowienia tego święta położył śp. Janusz Kurtyka prezes Instytutu Pamięi Narodowej, odpowiadając na liczne apele środowisk kombatanckich, organizacji patriotycznych, stowarzyszeń naukowych, czy wreszcie przyjaciół i rodzin tych, którzy polegali w boju, bądź zostali zamordowani w komunistycznych więzieniach. W jednym z listów prezes Kurtyka napisał, że uroczystość oddania hołdu członkom zbrojnych organizacji niepodległościowych, walczących po II wojnie światowej z organami komunistycznego państwa, powinna wpisać się na stałe do kalendarza uroczystości państwowych.

Data 1 marca nie jest przypadkowa. Tego dnia w 1951 roku w mokotowskim więzieniu komunistów strzałem w tył głowy zamordowali przywódców IV Zarządu Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość – Łukasza Cieplińskiego i jego towarzyszy walki. Tworzyli oni ostatnie kierownictwo ostatniej ogólnopolskiej konspiracji kontynuującej od 1945 roku dzieło Armii Krajowej. Wszyscy ci bohaterzy obrony niepodległości Polski wywodzili się z terenów obecnego województwa podkarpackiego. W 1939 roku, jako oficerowie wojska polskiego, uczestniczyli w kampanii wrześniowej, a po jej zakończeniu wrócili w rodzinne strony i kontynuowali walkę o wyzwolenie Ojczyzny, organizując w latach 1940-1945 lokalne struktury Armii Krajowej i pełniąc w nich funkcje dowódcze różnych szczebli.

Działali niezwykle ofiarnie i owocnie, dzięki czemu szeregi AK na Rzeszowszczyźnie należały do najliczniejszych w kraju, co spowodowało, że Komenda Główna AK w 1943 roku wyodrębniła nasze tereny jako Podokręg Rzeszów Armii Krajowej, dając historyczny początek regionowi, który później obejmowało województwo rzeszowskie, a obecnie podkarpackie.

W 1944 roku oficerowie i żołnierze pod dowództwem komendanta Inspektoratu Rzeszów Armii Krajowej, ppłk. Łukasza Cieplińskiego, podjęli dalszą obronę narodu polskiego, tym razem przed zniewoleniem komunistycznym, w szeregach wyłonionej z AK nowej organizacji niepodległościowej w formie ruchu oporu bez wojny i dywersji, pod nazwą Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość.

Od 1945 roku organizowali tę obronę, najpierw na terenie Rzeszowszczyzny, a od 1946 roku na terenie całego Obszaru Południowego WiN, obejmującego trzy obecne województwa: podkarpackie, małopolskie i śląskie, gdyż struktury dowódcze Okręgu Krakowskiego AK zostały niemal doszczętnie rozbite w roku 1945 przez NKWD i UB. W styczniu 1947 roku poszerzyli zakres swojej działalności na teren całej Polski. Jako IV Zarząd Główny WiN, pod przy-

wództwem Łukasza Cieplińskiego, na nowo organizowali zdekompletowane wskutek terroru UB struktury WiN na terenie niemal całego kraju i trwali na posterunku do końca, tj. do aresztowania ich przez UB w latach 1947 i 1948. W okresie tym Rzeszowszczyzna poniosła największe w skali kraju ofiary: 30 działaczy Zrzeszenia WiN, po pokazowych procesach, skazano na śmierć i rozstrzelano, dziesięć osób zmarło podczas śledztw oraz w więzieniach, zaś kilkaset skazano na karę wieloletniego więzienia. Proces przywracania pamięci o tych ofiarach zapoczątkowano dopiero w 1990 roku. Wiele z nich pozostanie bezimiennych, jednak siedmiu wiernych do końca przywódców Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość stało się symbolem oporu społeczeństwa Polski wobec narzuconej siłą, obcej ideologii.

W dniu 1 marca 2011 roku po raz pierwszy w Polsce obchodzono uroczystości święta państwowego - Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Na zaproszenie Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego na obchody do Warszawy przybyła delegacja województwa podkarpackiego na czele z przewodniczącą Sejmiku Województwa Teresą Kubas - Hul i Wicemarszałkiem Województwa Anną Kowalską. Prezydent RP Bronisław Komorowski, podczas uroczystości przekazał członkom najbliższych rodzin „Żołnierzy Wyklętych” nadane pośmiertnie Ordery Odrodzenia Polski. Uehonorowanie ich najwyższymi odznaczeniami państwowymi, to znak oddania przez najwyższe władze Rzeczypospolitej Polskiej należnego hołdu i uznania za tak ofiarną i wytrwałą obronę narodu przed komunistycznym zniewoleniem.

Kilka dni wcześniej, 28 lutego, podczas VI sesji Sejmik Województwa Podkarpackiego przyjął uchwałę, w której oddaje hołd zamordowanym w 1951 roku bohaterom walki o niepodległość: ppłk. Łukaszowi Cieplińskiemu, ppłk. Mieczysławowi Kawalcowi, mjr. Adamowi Lazarowiczowi, mjr. Adamowi Rzepce, kpt. Józefowi Batoremu, kpt. Franciszkowi Błażejowi oraz por. Karolowi Chmielowi, synom Ziemi Rzeszowskiej, bohaterom kampanii wrześniowej 1939 roku, organizatorom i dowódcami różnych szczebli Armii Krajowej Podokręgu Rzeszów w latach 1939–1945.

Światowej sławy artyści, muzyka w najlepszym wykonaniu, a do tego przepych pałacowych wnętrz i wierna publiczność. Jubileuszowy 50. Muzyczny Festiwal w Łańcucie zachwyił melomanów.

Muzyka mistrzów w Łańcucie

Na początek arie

Tegoroczny Festiwal rozpoczął koncert plenerowy najpiękniejszych arii operowych i operetkowych. Na scenie ustawionej przed pałacem wystąpili między innymi Philippe Do – francuski tenor i Zenon Kowalski – baryton z teatru Wielkiego w Łodzi. Widzów uwiódła także sopranistka Victoria Loukiants. Solistom towarzyszyła Orkiestra Filharmonii Rzeszowskiej pod batutą Vladimira Kiradjieva.

Gwiazdorska obsada

Niekwestionowaną gwiazdą tegorocznego Festiwalu był wiolonczelista Mischa Maisky. Starania, aby wystąpił w Łańcucie, trwały kilka lat. Ekscentryczny wirtuoz porwał publiczność. Wystąpił razem z koreańską pianistką Min Jung Kim. Połączenie młodości z doświadczeniem dało niesamowity, muzyczny efekt.

Lista gwiazd tegorocznego Festiwalu jest długa. W Łańcucie zagrał między inny-

mi izraelski skrzypek Shlomo Mintz, a także austriacki pianista Ingolf Wunder – finalista ostatniego konkursu chopinowskiego. Publiczność mogła także podziwiać występ Konstantego Andrzeja Kulki, a na zakończenie zagrała Orkiestra Sinfonia Varsovia pod batutą wybitnego kompozytora Krzysztofa Pendereckiego.

Łańcut żyje muzyką

Łańcuckie spotkania z muzyką od początku – najpierw jako Dni Muzyki Kameralnej – organizowane były przez Filharmonię Rzeszowską w urzekających wnętrzach zabytkowej rezydencji Lubomirskich i Potockich. W latach 80. w Łańcucie królowała opera i operetka, którą sprowadził na Festiwal jej wielbiciel Bogusław Kaczyński. Z upływem lat festiwal zyskiwał coraz większą rangę, by w końcu stać się jednym z najważniejszych, kulturalnych wydarzeń w kraju.

Monika Konopka

for. Krzysztof Zajętkowski (2)

Jeden z największych w Europie parków archeologicznych otworzył swoje podwoje dla turystów. Skansen Karpacka Troja w Trzcinicy powitał pierwszych gości wspaniałym, multimedialnym widowiskiem. Teraz śmiało możemy konkurować z Biskupinem!

Monika Konopka

Karpacka Troja zdobyta!... Przez turystów

Dwa Oblicza – multimedialne widowisko

Otwarcie Karpackiej Troi było wielkim świętem dla miłośników pradawnych dziejów. Jeszcze nikt nie urządził widowiska, które pozwoliłoby niemal namacalnie poznać tak odległą przeszłość. Spektakl „Karpacka Troja – Dwa Oblicza” to opowieść przedstawiająca dzieje tych ziem: narodziny w epoce brązu (2100 p.n.e.) oraz wydarzenia z wczesnego średniowiecza.

Twórcy przedstawienia chcieli pokazać, jak żyli nasi przodkowie, czym się zajmowali, co ich martwiło, a co sprawiało radość. W aktorów wcielił się pracownicy Muzeum Podkarpackiego w Krośnie oraz członkowie Drużyny Wojów Wiślańskich „Krak”.

„To było niezwykle wydarzenie, a zarazem ogromne wyzwanie – mówił Jan Gancarski dyrektor Muzeum Podkarpackiego w Krośnie – *żeby urządzić takie widowisko ściągnęliśmy najlepszy i najnowocześniejszy sprzęt, jaki był dostępny w Polsce. Ale to wszystko nie udało się, gdyby nie moi pracownicy, którzy jako aktorzy, spisali się wspaniale*”.

Festiwal Archeologiczny

Koncerty muzyki wczesnego średniowiecza, rekonstrukcja bitwy, słowiańskie obrzędy, bicie monet. To tylko niektóre z atrakcji I Karpackiego Festiwalu Archeologicznego – imprezy, która towarzyszyła otwarciu skansenu Karpacka Troja. Przez dwa dni turyści mieli okazję przyrzeć się, jak wyglądało życie naszych przodków, a nawet mogli w nim uczestniczyć. Pod okiem

wojów można było wziąć lekcję strzelania z łuku, albo skosztować, jak smakowały średniowieczne specjały. Opowiadał o nich Robert Makłowicz. Organizatorzy chcą, aby festiwal Archeologiczny stał się imprezą cykliczną i już mają pomysły na przyszły rok.

Podróż w czasie

Trzcinnica koło Jasła to miejsce, w którym odkryto jedną z najstarszych i najpotężniejszych w Polsce osad obronnych sprzed czterech tysięcy lat oraz monumentalne grodzisko z wczesnego średniowiecza. Odpowiedzią na archeologiczne odkrycie było utworzenie skansenu. Dziś Karpacka Troja to jeden z największych tego typu obiektów w Europie. Na ośmiu hektarach można podziwiać zrekonstruowane chaty, wały obronne i bramy prowadzące do grodu. Jest też nowoczesnie urządzona wystawa, na której można obejrzyć najważniejsze znaleziska podczas wykopalisk zabytki – odkryto ich aż 160 tysięcy.

Budowa skansenu rozpoczęła się w 2007 roku i trwała dwa lata. Otwarcie opóźniła ubiegłoroczna powódź. Historyczny obiekt kosztował prawie 14 milionów złotych. Budowa została w głównej mierze sfinansowana przez Norweski Mechanizm Finansowy. Pozostałą część kosztów pokrył Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego oraz lokalne samorządy.

Skansen w Trzcinnicy to ważny punkt na archeologicznej mapie Europy, miejsce w którym przeszłość jest na wyciągnięcie ręki! Warto jej dotknąć...

Karpacka Troja

Trzcinnickie Wzgórze, tradycyjnie nazywane Wałami Królewskimi, położone w okolicy Jasła, wyraźnie górujące ponad zakolem rzeki Ropy, otoczone lasami, było dobrym miejscem do życia, atrakcyjnym dla człowieka żyjącego 4 tysiące lat temu. Dawало bezpieczne schronienie, materiał budowlany, wodę, pożywienie i przeczudne wręcz widoki. Ufortyfikowaną osadę na terenie dzisiejszej Trzcinnicy zbudowali w początkach epoki brązu przedstawiciele grupy pleszowskiej kultury mierzanowickiej. Jej mieszkańcy z czasem zasymilowali przybyłych z południa Europy przedstawicieli kultury Otomani-Füzesabony. Füzesabony to kultura epoki brązu, rozwijająca się w latach 2150-1350 lat p.n.e., w dorzeczu Cisy, na terenach zachodniej Rumunii, wschodniej Słowacji, północno-wschodnich Węgier i południowo-wschodniej Polski. Ludność tej kultury zajmowała się obróbką metali na bardzo wysokim poziomie, wykonywano precyzyjne przedmioty z brązu i złota, o czym świadczą liczne znaleziska. Nowi mieszkańcy stworzyli w Trzcinnicy, w latach 1650-1350 p.n.e., pierwszą po północnej stronie Karpat osadę, charakteryzującą się silnymi wpływami śródziemnomorskimi, precyzyjnie ufortyfikowaną, z dobrze zorganizowanym życiem, będącą dzięki temu silnym ośrodkiem kulturotwórczym. Ta obronna osada nigdy nie została zdobyta. Uległa jednak sile żywiołów...

Po ponad dwóch tysiącach lat opuszczony teren zasiedlili na nowo Słowianie. Wzniesli oni, według przemyślanego, skrupulatnego planu, wielki gród o powierzchni 3 hektarów, otoczony monumentalnymi wałami obronnymi. Gród funkcjonował w latach 770-1031. Upadek grodu związany był z walkami, jakie toczyły się w Polsce za panowania Mieszka II. Słowianie pozostawili po sobie kilkadziesiąt tysięcy zabytków, w tym wspaniały skarb srebrny, w skład którego wchodziło okucie pochwy miecza – arcydzieło rzemiosła wczesnośredniowiecznego.

Ze względu na rangę tego odkrycia, chronologię oraz wyraźne wpływy południowo-europejskie miejsce to nazwane zostało Karpacką Troją.

J.S.

fot. Krzysztof Zajączkowski (5)

Kronika wydarzeń międzynarodowych w 2011 roku

Marzec

- IX posiedzenie Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej do Spraw Współpracy Międzyregionalnej we Lwowie z udziałem marszałka Mirosława Karapyty. Nowe wytyczne w zakresie współpracy transgranicznej na lata 2012-2020.
- Konferencja „Granica polsko-ukraińska. Szansa czy bariera rozwoju społeczno-gospodarczego?” w Krasicy. Omówiono wpływ granicy na społeczny i gospodarczy rozwój terenów położonych w pasie przygranicznym.

Kwiecień

- Przebywający z kilkudniową wizytą w Polsce Gerwazy Longher Przewodniczący Związku Polaków w Rumuni i deputowany do rumuńskiego parlamentu złożył wizytę w Urzędzie Marszałkowskim.
- Oficjalna wizyta delegacji samorządu województwa w chorwackim Zadarze. W ramach obchodów Dni Zadarskich marszałek Mirosław Karapyta wziął udział w uroczystym złożeniu wieńców pod pomnikiem poległych żołnierzy chorwackich, a następnie w uroczystej sesji Zgromadzenia Regionalnego Żupanii Zadarskiej. Zwiedził także Targi Ekologiczne Eco Fair.
- Wicemarszałek Anna Kowalska uczestniczyła w sympozjum „Współpraca polsko-francuska: płaszczyzny, perspektywy” organizowanym przez Kongres Polonii Francuskiej w miejscowości Liévin, w regionie Nord Pas-de-Calais we Francji. W ramach Salonu „D’Estinations” województwo podkarpackie zaprezentowało swoją bogatą ofertę turystyczną, produkty ekologiczne oraz rękodzieła artystyczne.

Maj

- Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego Sławomir Miklicz spotkał się z lekarzami ze Szwecji, którzy przyjechali do naszego województwa z roboczą wizytą. Wśród szwedzkiej delegacji znaleźli się m.in.: kardiolog, kardiochirurg i anestezjolog.
- Szefowie dyplomacji Polski i Ukrainy: Radosław Sikorski i Kostiantyn Hryszchenko otworzyli nową siedzibę konsulatu RP we Lwowie. W uroczystym

otwarcu uczestniczyli także: marszałek Mirosław Karapyta, wicewojewoda podkarpacki Andrzej Reguła, zastępca prezydenta Rzeszowa Marek Ustrobiński, prezydent Przemyśla Robert Choma, ambasador Ukrainy w Polsce Markijan Malski, Gubernator Obwodu Lwowskiego Michajło Cymbaliuk oraz mer Lwowa Adrij Sadowy.

- W ramach Tygodnia Europy 2011, w Kraju Saary w Niemczech odbyła się impreza pn. „Spotkania na granicy”. Województwo Podkarpackie reprezentowała wicemarszałek Anna Kowalska wraz z oficjalną delegacją, w skład której weszli: Mieczysław Miazga – radny Sejmiku Województwa Podkarpackiego, Antoni Jeż – dyrektor Kancelarii Sejmiku, Jarosław Reczek – dyrektor Departamentu Promocji i Turystyki.
- V Międzynarodowe Targi Żywności, Produktów i Techniki Ekologicznych EKOGALA 2011 dały okazję do złożenia wizyty w Rzeszowie oficjalnych delegacji Obwodu Odeskiego (Ukraina) oraz Kraju Zlinskiego (Czechy). Obwód Odeski już po raz trzeci zaprezentował swoje wyroby na Podkarpaciu.
- Marszałek Województwa Podkarpackiego Mirosław Karapyta gościł w Przemyślu na uroczystościach 20-lecia Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej. W uroczystościach, obok przedstawicieli Straży Granicznej i władz województwa, uczestniczyli również funkcjonariusze ukraińskich i słowackich służb mundurowych.

Czerwiec

- III Forum Regionów Polski i Rosji odbyło się w pierwszych dniach czerwca w Moskwie. Uczestniczyli w nim parlamentarzyści oraz przedstawiciele regionów obu krajów. Województwo podkarpackie reprezentowali: marszałek Mirosław Karapyta oraz radny Sejmiku Jan Tarapata. Tematem tego rocznego spotkania była rola współpracy regionalnej w rozszerzeniu współdziałania Rosji i Polski w dziedzinie edukacji, nauki, wysokich technologii oraz innowacji. W ramach Forum delegacja z województwa podkarpackiego odwiedziła dwa ośrodki naukowo-przemysłowe w obwodzie moskiewskim oraz Specjalną Strefę Ekonomiczną Zielonograd.

- Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Piotr Stachańczyk powołał w dniu 7 czerwca 2011 roku Marszałka Województwa Podkarpackiego Mirosława Karapytę w skład Polsko – Słowackiej Komisji Międzyrządowej do Spraw Współpracy Transgranicznej. Jednocześnie marszałkowi powierzona została funkcja przewodniczącego polskiej części grupy roboczej do spraw współpracy przygranicznej samorządu terytorialnego.
- Przedstawiciele władz regionalnych oraz dyrektorzy szkół średnich Kraju Zlinskiego (Republika Czeska) odwiedzili Podkarpacie. Czesi odwiedzili rzeszowskie szkoły średnie oraz odbyli cykl spotkań roboczych w urzędzie marszałkowskim.
- W 10. rocznicę odzyskania niepodległości przez Ukrainę Akademicki Teatr Muzyczno-Dramatyczny im. Iwana Franki z Ivano-Frankiwka (Ukraina) wystawił na deskach rzeszowskiego Teatru im. Wandy Siemaszkowej spektakl pt. „Nacja”. Z ukraińskimi aktorami spotkała się wicemarszałek Anna Kowalska.
- Z wizytą w Rzeszowie i na Podkarpaciu przebywała oficjalna delegacja Czuńskiego Regionu Autonomicznego Kuangsi (Chiny). Chińczycy spotkali się z władzami miasta Rzeszowa oraz województwa podkarpackiego. Zapoznali się także z ofertą współpracy gospodarczej regionu. Autonomiczny Region Kuangsi położony jest w południowej części Chin i sąsiaduje z krajami Azji Południowo-Wschodniej, zajmuje 367 tys. km kw. powierzchni i zamieszkuje go ponad 51 mln mieszkańców.
- Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego Sławomir Miklicz i dyrektor Gabinetu Marszałka Kazimierz Rokita przebywali z roboczą wizytą w Brukseli. Podczas pobytu odwiedzili m.in. Parlament Europejski, gdzie wzięli udział w posiedzeniu Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (AGRI).
- Marszałek Mirosław Karapyta wraz z delegacją oraz przedstawicielami samorządu miasta Rzeszowa i Stowarzyszenia Dolina Lotnicza uczestniczyli w otwarciu 49. Międzynarodowego Salonu Lotniczego Paris Air Show 2011.

Podkarpackie otwarte na ekologiczne smaki

Od kilkunastu już lat Samorząd Województwa Podkarpackiego zabiega o promowanie i rozślawianie regionu poprzez regionalną kuchnię. Ekologiczne masła, sery, chleby, wędliny, oleje jadalne, owoce i warzywa... to zaledwie kilka z niezwykle długiej listy ekologicznych produktów z Podkarpacia. Ich smak może zaspokoić nawet najbardziej wyrafinowane gusty.

Od pięciu lat okazją do pochwalenia się osiągnięciami w dziedzinie rolnictwa ekologicznego oraz promowania wszystkiego co ekologiczne są Międzynarodowe Targi Żywności, Produktów i Technik Ekologicznych – EKO GALA 2011. W tym roku odbywała się od 20 do 22 maja. Jej organizatorami co roku są Samorząd Województwa Podkarpackiego oraz Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego.

W oficjalnym otwarciu Targów uczestniczyli: Wiceminister Skarbu Państwa Jan Bury, posłowie na Sejm RP z terenu Podkarpacia, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Zygmunt Cholewiński i Członek Zarządu Województwa Lucjan Kuźniar, Wicewojewoda Podkarpacki Andrzej Reguła, Prezes Podkarpackiej Izby Rolnictwa Ekologicznego Marian Wójtowicz, przedstawiciele samorządów, instytucji rolniczych i około rolniczych oraz mieszkańcy Podkarpacia. Honorowy patronat nad imprezą objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marek Sawicki.

W tegorocznych Targach wzięło udział ponad 140 firm, w tym producenci żywności posiadający certyfikaty ekologiczne, firmy świadczące usługi dla branży ekologicznej i wiele innych z Polski, Czech oraz Ukrainy. Rozwijające się z roku na rok Targi są okazją do ukazania ogromnego potencjału oraz zainteresowania, jakim cieszą się produkty ekologiczne.

Podkarpackie stale umacnia pozycję lidera w rankingach ilości wytwarzanych w regionie produktów ekologicznych. Sytuujemy się na czele polskich województw

pod względem ilości gospodarstw ekologicznych i powierzchni ich upraw. Sprzyjają temu doskonałe warunki naturalne, a także operatywność podkarpackich rolników, którzy coraz chętniej i z coraz większym rozmachem promują swoje produkty.

W 2010 roku producenci żywności ekologicznej, gospodarstwa ekologiczne wraz z firmami działającymi na rzecz promocji ekologicznej żywności utworzyli wspólnie „Klaster Dolina Ekologicznej Żywności”, poprzez który popularyzują żywność wysokiej jakości. Nasze ekologiczne wyroby prezentowaliśmy już w wielu miejscach Polski i Europy – ostatnio także w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli. Zainteresowanie produktami z Podkarpacia rośnie w iście ekspresowym tempie.

W czasie Ekogali rozstrzygnięty został konkurs na „Najlepszy produkt ekologiczny” Targów. Złoty medal zdobył Zakład Mięsy Wasąg za „Połudwiczkę słodką wędzoną”, srebrny przypadł firmie Barwy Zdrowia Tomasz Obszańskiego za „Ekologiczny Olej Lniany”, natomiast brązowy trafił do przedsiębiorstwa Fungopol Sp. Cis Bankiewicz, Skórczewski za „Borówkę z gruszką eko”.

Podczas Targów przyznana została także nagroda Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w konkursie „Polski Specjał Ekologiczny”. Otrzymała ją Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Jasienicy Rosielnej za „Masło ekstra – ekologiczne osełkowe”. V edycja Ekogali była także okazją do przyznania nagród Marszałka Województwa Podkarpackiego Mirosława Karapyty dla wyróżniających się producentów ekologicznych z Polski i Czech.

Wielkim zainteresowaniem targowej publiczności cieszył się konkurs „Władza od kuchni”. Potrawy na bazie podkarpackich produktów ekologicznych przygotowywali: Wiceminister Skarbu Państwa Jan Bury – naleśniki z owocami lasu, Wiceminister Gospodarki Mieczysław Kasprzak – makaron z mięsem i warzywami, Wojewoda Podkarpacki Małgorzata Chomycz - tiramisu z truskawkami, Członek Zarządu Województwa Podkarpackiego Lucjan Kuźniar – naleśniki ze szpinakiem, Prezydent Rzeszowa Tadeusz Ferenc – żurek, Dyrektor Regionalnego Oddziału TVP Włodzimierz Rudolf – zupę „kociołek”. Tegoroczną Ekogalę odwiedziło łącznie kilkanaście tysięcy osób.

foto: Krzysztof Zajęzkowski

Nagrody dla podkarpackich sportowców

Ponad półtora miliona złotych. Taką niebagatelną kwotą w ciągu trzech lat zarząd województwa przeznaczył na stypendia dla podkarpackich sportowców. Z każdym rokiem pomoc jest coraz większa. Tegoroczni stypendiści otrzymali w sumie ponad 534 tysiące złotych.

Stypendia wręczono podczas Gali

Podkarpacki sportowcy otrzymali stypendia Zarządu Województwa za osiągnięcia sportowe, podczas III Gali Sportu Młodzieżowego Województwa Podkarpackiego.

Gala odbyła się 21 marca 2011 roku w urzędzie marszałkowskim i była podsumowaniem wyników współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży w 2010 roku. Uczestniczyli w niej zawodnicy, trenerzy, działacze sportowi, a także przedstawiciele samorządów i regionalnych mediów.

Inwestycja w przyszłość

„To do was – młodzi sportowcy należy przyszłość – mówił marszałek Mirosław Karapyta samorząd województwa może stworzyć wam sprzyjające warunki do uprawiania sportu, tak, abyście mogli

kiedyś powiedzieć – jako mistrzowie olimpijscy – że Podkarpackie było dla Was przestrzenią otwartą, z której wypłynęliście na światowe wody”. Marszałek dodał, że cieszy się, iż w naszym regionie rośnie liczba pasjonatów sportu i tych którzy uprawiają sport zawodowo.

Wielu sportowców czekało na stypendia

Stypendia sportowe Zarządu, z rąk marszałka Mirosława Karapyty odebrało aż 127 sportowców w 27 różnych dyscyplinach sportowych, m.in.: łucznictwie, żeglarstwie, lekkiej atletyce, boksie, hokeju na lodzie, kolarstwie, czy koszykówce.

Daniel Kozik

Rowerem po urzędzie

Ile schodków ma Urząd Marszałkowski – policzył dokładnie Krystian Herba, który na rowerze wjechał na czwarte piętro Urzędu Marszałkowskiego. Czekali na niego: marszałek Mirosław Karapyta i wicemarszałek Anna Kowalska.

Bez teczek i ważnych dokumentów, ale za to na dwóch kółkach. Znany rzeszowski trialowiec Krystian Herba pokazał urzędnikom, jak można się poruszać po gmachu. W kilka minut był na czwartym piętrze i nie potrzebował do tego windy.

Swoim wyczynem wzbudził zainteresowanie mediów i pracowników urzędu marszałkowskiego. Jazda opłaciła się, bo sportowiec otrzymał gromkie brawa, gratulacje i nagrodę pieniężną od zarządu województwa, którą wręczył marszałek Mirosław Karapyta. Nagroda to podziękowanie za znakomitą promocję Podkarpacia.

Krystian Herba ma na swoim koncie wiele innych dokonań, 16 lutego „wjechał” swoim rowerem na 52. piętro najwyższego w Europie hotelu w hiszpańskim nadmorskim kurorcie Benidorm. „Zaliczył” też Pałac Kultury w Warszawie i warszawski hotel InterContinental.

Daniel Kozik

foto: Wiesław Bek

Rzeszów – centrum polonijnego ruchu artystycznego

W dniach 21-28 lipca 2011 r. odbywa się w Rzeszowie piętnasty, organizowany w cyklu trzyletnim, Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych. Jego pomysł zrodził się w 1967 roku, w czasie tournée po ówczesnej Rzeszowszczyźnie polonijnego Zespołu Pieśni i Tańca „KRAKUS” z Belgii.

Pierwszy festiwal odbył się w 1969 roku z udziałem dwunastu zespołów z Europy i jednego z USA. Już wówczas wzbudził duże zainteresowanie rozproszonych po świecie zespołów i prowadzących je pasjonatów. Zyskał także aprobatę starszego pokolenia emigrantów, odczuwającego potrzebę motywowania młodzieży polonijnej do przejmowania narodowych i ludowych tradycji. Były one bowiem – obok religii – jednym z niewielu czynników jednoczących Polaków na obcej ziemi. Był to też czynnik, budzący zainteresowanie rodzimych mieszkańców polską grupą etniczną, mającą tak bogate i ciekawe zwyczaje, żywiołową muzykę i tańce, bogate stroje. W efekcie impreza ta, należąca dziś do największych tego typu imprez narodowych, zyskała na znaczeniu – nie tylko dla Rzeszowa – ale i dla Polonii na całym świecie.

W czternastu festiwalach udział wzięło dotąd, co najmniej raz, 190 zespołów z 23 krajów i 4 kontynentów. Najczęściej przyjeżdżały tu zespoły z USA – 40, Francji – 37, Kanady – 29. Najczęściej, bo dwanaście razy Rzeszów odwiedziły: KRAKOWIAK z Bostonu w USA i PIASTOWIE ze Sztokholmu w Szwecji. Do rekordzistów należą też: OLZA (Czechy), ECHO z POLSKI (USA), SYRENA (Holandia), BIAŁY ORZEŁ (Kanada) i KRAKUS z Belgii. Stosunkowo późno, bo dopiero w 1989 roku, zjawiły się w Rzeszowie pierwsze zespoły zza wschodniej granicy Polski. Były to: WILIA i WILEŃSZCZYŻNA z Litwy. Najwięcej uczestników gromadziły festiwale na początku lat osiemdziesiątych. Rekordowy pod tym względem był piąty festiwal w 1980 roku. Uczestniczyło w nim 1600 osób zrzeszonych w 45 zespołach. W ciągu minionych lat odnotowano w Rzeszowie ponad 16 tysięcy odwiedzin członków

zespołów i gości polonijnych. Wielkie zainteresowanie przyjazdem do Rzeszowa sprawiło, że w roku 1992 wyłączono z tej imprezy dzieci, dla których organizowany jest odrębny festiwal w Iwoniczu Zdroju. W lipcu 2009 roku odbyła się już siódma jego edycja z udziałem 17 zespołów, liczących ponad 600 członków.

Rzeszowskie spotkania festiwalowe w ciągu minionych lat inspirowały zespoły polonijne do łączenia się w stowarzyszenia. Przykładem jest Stowarzyszenie Polskich Tańców Ludowych w Ameryce Północnej, zrzeszające kilkadziesiąt zespołów, a także, powołana do życia podczas trzynastego festiwalu, Światowa Rada Zespołów Polonijnych. Rzeszowski festiwal inspirował też związki, stowarzyszenia i zespoły do organizowania podobnych imprez w krajach zamieszkania. Festiwale polonijnych zespołów folklorystycznych, odbywające się dotąd w Anglii, Francji, Kanadzie, na Litwie, w Rosji, Szwecji, na Ukrainie i USA, integrują zainteresowaną polską kulturą młodzież polonijną, dla której folklor ciągle jest istotnym elementem emocjonalnego związku z historią i kulturą kraju pochodzenia, symbolem więzi z własnym narodem i regionalną tradycją.

Folklor bowiem – dla środowisk polonijnych i Polaków za granicą – to nie przeżytek, jak głoszą niektórzy, odwracający młodzież od współczesnego wizerunku Polski, ale ważny czynnik wychowawczy, który oddziałując na emocje, poprzez swą prostą, dla wszystkich zrozumiałą, a jednocześnie atrakcyjną formę, stwarza motywację do głębszego zainteresowania krajem, jego kulturą i dniem dzisiejszym. To właśnie jest głównym powodem dynamicznego wzrostu w ostatnich latach liczby polonijnych zespołów folklorystycznych na świecie oraz ogromnego zainteresowania tego rocznym festiwalem, na który zgłosiło się dwa razy więcej zespołów niż można było, z przyczyn organizacyjnych, przyjąć. Ostatecznie wezmą w nim udział 42 zespoły, z 16 krajów na 4 kontynentach. W tygodniu festiwalowym Rzeszów przyjmie ponad 1500 polonijnych gości.

Dorobek festiwalowy podsumowany został w czasie międzynarodowej konferencji, zorganizowanej z okazji 40-lecia rzeszowskich spotkań. Jej efektem są materiały, zawarte w wydawnictwie Polonijny folklor. Zamieszczone w nim referaty z jednej strony ukazują ogrom wysiłku i działań, prowadzonych na rzecz organizacji tej imprezy, z drugiej zaś, wpływ tych działań na życie i aktywność wielu polonijnych środowisk, a także indywidualne losy rodaków.

W Rzeszowie i województwie podkarpackim sukcesywnie poszerzano zakres prezentacji polonijnej aktywności artystycznej. Od 1995 r. odbywa się tu przegląd teatrów polonijnych. Do Rzeszowa przyjeżdża też co roku po kilkadziesiąt osób z całego świata, by zdobywać szlify choreograficzne. Organizowane są tu letnie szkoły kultury i języka polskiego. Duże znaczenie, obok festiwalu dziecięcych zespołów folklorystycznych w Iwoniczu Zdroju, zyskują również Polonijne Spotkania Literacko – Artystyczne, organizowane w Iwoniczu i Krośnie. Rzeszowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – główny organizator tych wszystkich działań – co roku prezentuje też wystawy dorobku artystów polonijnych, organizuje także plenery malarskie, które odbywają się w różnych miejscowościach województwa podkarpackiego.

Od wielu lat w Domu Polonii w Rzeszowie funkcjonuje Centrum Dokumentacji Polonijnego Ruchu Artystycznego, gromadzące dokumentację działań prezentujących aktywność kulturalną oraz dorobek – w tym zakresie – różnych środowisk i grup polonijnych. Zwieńczeniem tych działań było zorganizowane jesienią 2010 roku, pod patronatem Marszałka Senatu RP, Forum Polonijnych Przedstawicieli Kultury i Ruchu Artystycznego, w którym uczestniczyło 120 osób z 21 krajów. Jego plonem jest – unikalne w skali kraju – wydawnictwo pt. Aktywność kulturalna Polonii.

Rzeszów, od pierwszego festiwalu, stał się więc niekwestionowanym centrum prezentacji i dokumentacji polonijnego życia artystycznego; miastem, do którego chce przyjeżdżać coraz więcej zespołów i polonijnych twórców kultury.

Marszałek Województwa Podkarpackiego
dr Mirosław Karapyta

Prezydent Miasta Rzeszowa

Tadeusz Ferenc

Wiceprezes Rzeszowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

Dyrektor Festiwalu

Mariusz Grudzień

serdecznie zapraszają na

XV Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych

PROGRAM

22 lipca 2011 (piątek)

godz. 17⁰⁰ - **Korowód zespołów**

ulicami: Szopena, Lubomirskich, 3 Maja, Kościuszki, Rynek

godz. 18³⁰ - **Otwarcie Festiwalu**

Estrada w Ryнку (W przypadku ulewnego deszczu, otwarcie Festiwalu, bez korowodu zespołów, odbędzie się w hali widowiskowej)

23 lipca 2011 (sobota)

godz. 21⁰⁰ - **„Z PIĘŚNIĄ DO WAS PRZYCHODZIMY, PIĘŚNIĄ PIĘKNIE SIĘ KŁANIAMY”**

Koncert powitalny

Estrada w Ryнку

24 lipca 2011 (niedziela) PODKARPACKA NIEDZIELA POLONIJNA

godz. 9⁰⁰ - **Msza Św. w intencji Polonii**

Katedra

godziny popołudniowe

Koncerty zespołów polonijnych w:

Iwoniczu Zdroju (15⁰⁰), Jarosławiu (16⁰⁰), Rzeszowie (20⁰⁰), Sanoku (16⁰⁰), Tarnobrzegu (17⁰⁰)

26 lipca 2011 (wtorek)

godz. 19⁰⁰ - **„HEJ, PRZYJECHALI GOŚCIE” – Koncert Tańców i Pieśni Krajów Zamieszkania**

Hala Sportowo-Widowiskowa przy ul. Podpromie

27 lipca 2011 (środa)

godz. 19⁰⁰ - **„POLSKIE WESELE” – Koncert Galowy**

Hala Sportowo-Widowiskowa przy ul. Podpromie

IMPREZY TOWARZYSZĄCE KIERMASZ SZTUKI LUDOWEJ I RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO

Miejsce: Rynek, ul. Mickiewicza

22 lipca, w godz. 12⁰⁰–22⁰⁰

23, 24 lipca, w godz. 9⁰⁰–22⁰⁰

WYSTĘPY POLSKICH ZESPOŁÓW ARTYSTYCZNYCH

Miejsce: estrada w Ryнку

22 lipca, w godz. 14⁰⁰–22⁰⁰

23 lipca, w godz. 11⁰⁰–18⁰⁰

24 lipca, w godz. 11⁰⁰–19⁰⁰